

Forslag til endrede analysekrav for større avløpsanlegg

Forurensingsforskriftens kapittel 11, Vedlegg 2 stiller krav om å analysere på utvalgte tungmetaller og organiske miljøgifter i avløpsvann. Erfaringene med krav til analyser av tungmetaller i avløpsvann har vært gode, men for organiske miljøgifter har analysekravene i forskriften vært vanskelige å forholde seg til. Dette skyldes blant annet lave konsentrasjoner i avløpsvann og utdaterte forskriftskrav da nyere miljøgifter ikke er inkludert. Til sammen gjør dette at verken avløpsanleggene eller forurensningsmyndighetene får tilstrekkelig kunnskap om påslipp og utslipp av miljøgifter fra anleggene, noe som gjør det utfordrende å vurdere og iverksette hensiktsmessige tiltak.

Miljødirektoratet foreslår derfor at dagens krav til analyser av organiske miljøgifter i avløpsvann erstattes med nasjonale kartlegginger som gjennomføres hvert femte år. Videre foreslår vi at kartleggingen har en felles gjennomføring og kvalitetssikring og at de omfatter både analyser i avløpsvann og -slam.

Eiere av avløpsanlegg over 100 000 pe¹ får en plikt til å delta i kartleggingene, mens eiere av avløpsanlegg over 50 000 pe etter nærmere vurdering kan bli pålagt deltagelse etter forskrift om gjennomføring. Gjennomføringen av kartleggingene organiseres av Miljødirektoratet.

Som følge av at forslaget fører til at enkelte bestemmelser oppheves foreslår vi samtidig noen tekniske justeringer av forurensingsforskriftens del 4 for å gi bedre struktur og systematikk.

På oppdrag fra Klima- og miljødepartementet sender vi dette på høring. Vedlagt er forslag til endringsforskrift. Vi ber om kommentarer til forslaget innen 01.04.2022.

¹ *Personekvivalent, pe:* Den mengde organisk stoff som brytes ned biologisk med et biokjemisk oksygenforbruk målt over fem døgn, BOF₅, på 60 g oksygen per døgn. Avløpsanleggets størrelse i pe beregnes på grunnlag av største ukentlige mengde som samlet går til overløp, renseanlegg eller utslippspunkt i løpet av året, med unntak av uvanlige forhold som for eksempel skyldes kraftig nedbør.

Bakgrunn og problembeskrivelse

Det finnes flere ulike kilder til miljøgifter i kommunalt avløpsvann. Det offentlige avløpssystemet mottar avløpsvann fra husholdninger, overflateavrenning, industri og andre virksomheter. Avløpsvann fra husholdninger inneholder blant annet miljøgifter fra pleieprodukter, medisiner, vaskemidler og klær, mens avløpsvann fra industri inneholder ulike miljøgifter som brukes i produksjonen. I overflatevann finnes det blant annet miljøgifter fra veitrafikk og fasadeavrenning. Disse miljøgiftene føres til og slippes ut via det offentlige avløpsanlegget. Siden avløpsanleggene mottar store vannvolum, særlig under perioder med mye nedbør eller snøsmelting, er konsentrasjonene av miljøgiftene i avløpsvannet ofte lave selv om den totale belastningen fra utslipp via avløpsanlegg kan være betydningsfull. Det finnes derfor et behov for å dokumentere nivåer av miljøgifter som slippes ut til vannforekomster via avløpsanlegg samt nivåer som akkumuleres i avløpslam som skal brukes til jordforbedring i jordbruket.

Det har siden avløpsdelen i forurensingsforskriften trådte i kraft i 2007 blitt målt jevnlig på miljøgifter i avløpsvann.

Erfaringer fra målinger av miljøgifter i avløpsvann ved avløpsrenseanleggene viser at flere av stoffene som det er krav om å analysere for opptrer i konsentrasjoner som er svært lave og ofte under deteksjonsgrensa til analysemetodene som tilbys på markedet. Dette kan skyldes at det er lite av stoffene som tilføres, men det kan også skyldes at avløpsvannet er sterkt fortynnet. Lave konsentrasjoner kombinert med utfordringer knyttet til rapportering av konsentrasjoner under deteksjonsgrensa har ført til at analyseresultatene er svært usikre og i liten grad kan brukes til å lage nasjonale sammenstillinger og tiltaksplaner slik hensikten var den gangen de ble innført. Dette gjelder spesielt for organiske miljøgifter og avløpsrenseanleggene som måler for organiske miljøgifter oppgir at de i liten grad kan bruke resultatene til å bedrive kildesporing eller estimere rensegraden for de ulike stoffene. De kan heller ikke brukes til å anslå utslipp via overløp og lage tiltaksplaner for avløpsnett.

Dagens regulering og praksis for analyse av miljøgifter i avløpsvann og -slam.

Forurensingsforskriften stiller krav til analyser av noen bestemte utvalgte tungmetaller og organiske miljøgifter i avløpsvann jf. forurensingsforskriftens kapittel 11, vedlegg 2.

Anlegg over 20 000 pe skal analysere for tungmetaller i seks inn- og utløpsprøver i løpet av ett år. Avløpsanlegg over 50 000 pe skal i tillegg analysere for utvalgte organiske miljøgifter i tre inn- og utløpsprøver per år. Sammenlagt skal det analyseres på 8 tungmetaller og 5 stoffgrupper for organiske miljøgifter.

For uttak av prøver og analyser av tungmetaller og organiske miljøgifter gjelder de generelle bestemmelsene til prøvetaking og analyse i kapittel 14 (§§ 14-11 og 14-12).

Analysekravene for tungmetaller omfatter etter dagens avgrensning 70 avløpsrensaneanlegg og analysekravene for organiske miljøgifter omfatter med dagens avgrensning 29 avløpsrensaneanlegg.

I tillegg til analyser av miljøgifter i avløpsvann iht krav i forurensningsforskriften har miljøgifter i slam blitt kartlagt jevnlig ca. hvert femte år siden 1996/97. Undersøkelsene har blitt gjennomført som prosjekter i regi av Norsk Vann. Miljødirektoratet har spilt inn stoffer som det er behov for mer informasjon om og bidratt med finansiering for å dekke inn merkostnadene ved dette. Den seneste undersøkelsen ble gjennomført i 2017/18.

Undersøkelsene i slam har i større grad enn analysene etter forurensningsforskriften, gitt et godt bilde av ulike stoffer og nivåer som tilføres norske avløpsrensaneanlegg, samt til dels utvikling over tid for noen stoffer. Det er positive erfaringer med å gjennomføre slamundersøkelser som kvalitetssikrede prosjekter med bruk av samme analyselaboratorium, og det er høy grad av tillit til resultatene.

Erfaringer viser at analyser av avløpsslam har en større nytteverdi enn analyser i avløpsvann, også når det kommer til å dekke miljømyndighetenes behov for informasjon om avløpsvann og avløpsslam som en spredningsvei for miljøgifter. Slamanalysene har inntil nå blitt gjennomført på frivillig grunnlag, noe som har gitt gode resultater så langt, men det avhenger av at noen tar initiativ og av oppslutning.

Miljødirektoratets vurdering og forslag til forbedringer

Behov for informasjon om miljøgifter i kommunalt avløpsvann og -slam

Som redegjort for er det et behov for å innhente ytterligere informasjon om miljøgifter i kommunalt avløpsvann for å kunne kartlegge forekomsten av stoffer, generelle nivåer

og for å vurdere framtidig kravstilling for utslipp og behandling av avløpsvann og avløpsslam.

På bakgrunn av erfaringer med analyser av miljøgifter i avløpsvann inkludert tidligere gjennomgang fra statsforvalteren og innspill fra bransjen, er det behov for å endre dagens krav til analyser av organiske miljøgifter mens gjeldende krav for tungmetaller bør videreføres slik de er, jf. forurensningsforskriften kap. 11, vedlegg 2, tabell 2.1.1 jf § 14-12.

Analysekravene for organiske miljøgifter fremstår som utdaterte da utvalget av stoffer som det er mest aktuelt å analysere for har endret seg siden forskriftskravene ble innført. Standardene det vises til i forurensningsforskriften har også endret seg siden den gang.

For stoffer som i hovedsak kommer fra husholdninger vil forekomsten og verdiene være ganske forutsigbare over tid. I den grad målte verdier avviker betydelig fra de gjennomsnittlige vil det sannsynligvis skyldes feil i prøvene og ikke faktiske forhold. Dette tilsier at nytten av dagens målefrekvens er begrenset samtidig som analysekostnadene er relativt høye. Jevnlige slamkampanjer i regi av Norsk Vann har ført til at vi har et relativt godt bilde av nivåer og variasjoner av miljøgifter i kommunalt avløpsvann. Målinger i slam gir mindre usikkerheter siden konsentrasjonene vil være høyere, og gjennomføringsmåten av slamundersøkelsene har sørget for god kvalitet på prøvetaking og analyser. Det kan derfor være mer å hente ved å ta færre prøver i vannfasen og samtidig stille krav om analyser i slamfasen.

Erfaringer med dagens rapportering av resultater fra hvert anlegg til Miljødirektoratet, sammenlignet med erfaringer fra slamundersøkelsene, tilsier at det bør stilles krav til samordnede målekampanjer der flere avløpsanlegg bidrar og at det lages en felles nasjonal sammenstilling av resultater.

Måleprogram for organiske miljøgifter i avløpsvann og -slam bør dermed utformes mer fleksibelt slik at de kan oppdateres ved behov og med kost/nytteeffektiv frekvens.

Det foreslås derfor at det innføres en plikt i forurensningsforskriften for avløpsanlegg over en viss størrelse til å delta i nasjonal kartlegging av miljøgifter i avløpsvann og -slam. En slik ordning vil da erstatte dagens måleprogram for organiske miljøgifter jf 2.1.2. Ved å innføre en plikt til deltagelse i en slik nasjonal kartlegging vil miljømyndighetene få bedre styring med hvilke anlegg som skal delta og bedre styring med selve gjennomføringen, inkludert hvilke stoffer som skal inngå. Det er naturlig at Norsk Vann fortsatt bør ha en rolle i gjennomføringen, men at Miljødirektoratet får ansvaret for å organisere arbeidet.

Nærmere om forslaget til krav om nasjonal kartlegging av miljøgifter i avløpsvann og -slam

Formål med kartleggingen

Formålet med undersøkelsene av miljøgifter i kommunalt avløpsvann og -slam er å kartlegge tilførsler av miljøgifter fra husholdningene og ulike virksomheter som er tilkoblet kommunalt avløpsnett. Kunnskapsinnhenting vil blant annet brukes til tiltaksanalyser, kildeproving for å avdekke større punktkilder tilknyttet avløpsnettet, samt framtidig kravstilling i forskrift og tillatelser for å redusere utslipp av miljøgifter via de kommunale avløpsanleggene.

Kartlegging av miljøgifter i avløpsvann og -slam vil gi kunnskap om husholdningenes bidrag og avdekke variasjoner som skyldes større påslippskilder fra virksomheter eller overvann ved å sammenligne nivåer i forskjellige anlegg.

Kartleggingen vil inkludere flere analyseparametere enn de seks stoffgrupper som det analyseres for i dag. I forkant av hver kartlegging skal det i samarbeid med bransjen bestemmes hvilke parametere som skal inngå. Kartleggingen vil også kunne inkludere medisinerrester og mikroplast, alt ettersom forurensningsmyndigheten og bransjen ser behov for dette.

Nærmere om gjennomføringen

Målinger som gjennomføres i den nasjonale kartleggingen vil fortrinnsvis gjøres på avløpsslam med mindre det er hensiktsmessig at noen stoffer analyseres i vannfase. Konsentrasjoner i avløpsslam vil i mange tilfeller gi bedre estimat av stoffenes forekomst i avløpsvann enn vannanalyser. Enkelte stoffer vil imidlertid ha egenskaper som gjør dem mer vannløselige, og vannanalyser vil derfor fortsatt kunne være aktuelt for disse.

Konkrete krav som skal stilles til analyseparametere vil framgå i egen forskrift om gjennomføring, som fastsettes av Miljødirektoratet i forkant av hver måleperiode.

Kartleggingen skal gjennomføres som kvalitetssikrede prosjekter organisert av Miljødirektoratet. Det skal utarbeides prosjektplan i forkant av måleperioden i samarbeid med bransjen. Fordelen med å gjennomføre målingene som et kvalitetssikret prosjekt er at det vil sikre lik praksis både for prøvetaking og analyser slik at resultatene vil være mest mulig sammenlignbare.

Gjennomføringen av analysearbeidet er tenkt satt ut til en konsulent. Konsulenten vil hente inn tilbud på analyser som skal gjennomføres, organisere prøvetakingen innenfor

samme tidsperiode og sørge for at prøvene analyseres. Konsulenten sørger for at relevante standarder/metoder og avtalte deteksjonsgrenser brukes. Resultatene sammenstilles i en rapport tilsvarende de tidligere slamundersøkelsene. Hvert anlegg skal i tillegg rapportere sine resultater til Miljødirektoratet via Altinn.

Valg av stoffer som det skal analyseres for

Parameterutvalget bør ta utgangspunkt i basispakken og tilleggspakkene til den siste slamundersøkelsen i regi av Norsk Vann. Det må vurderes før hver kampanje hvilke parametere som er de mest aktuelle med utgangspunkt i bl.a. den nasjonale listen over prioriterte miljøgifter, aktuelle stoffer etter vannforskriften, eventuelle krav til grenseverdier for slam som skal brukes som jordforbedring og nye stoffer som trengs å kartlegges med bakgrunn i prosesser/regelverksarbeid i Norge og i EU/internasjonalt.

Utfra egenskapene til de stoffene som skal inngå i analysepakken vil det i samarbeid med konsulenten vurderes om analysene skal gjennomføres på avløpslam og/eller avløpsvann.

Renseanlegg som blir omfattet av nye krav

Størrelse på avløpsrenseanlegg er en fornuftig avgrensing siden det sikrer at de aktører som står for de største utslippene tar kostnadene ved kartleggingen. Samtidig vil en avgrensing basert på størrelse ikke nødvendigvis sikre god representativitet, særlig for tettbebyggelser som har flere mindre anlegg istedenfor et stort som mottar alt avløpsvann.

Slamprosjektene i regi av Norsk Vann har på det meste omfattet 18 renseanlegg. Dersom avgrensingen gjøres ved 50 000 pe vil dette i dag omfatte ca. 29 anlegg. En slik avgrensing kan derfor gjøre prosjektene unødvendig store og vanskelige å håndtere. Miljødirektoratet foreslår derfor at anlegg større enn eller lik 100 000 pe har en plikt til å delta i kartleggingen. Dette omfatter ca. 14 avløpsrenseanlegg utfra dagens opplysninger i Miljødirektoratets database. Det foreslås at øvrige avløpsanlegg over 50 000 pe etter en nærmere vurdering kan pålegges å delta, hvor følgende kriterier vektlegges:

- geografisk plassering
- påslipp
- resipienttilstand
- renseprinsipp

Totalt vil det være hensiktsmessig at prosjektet omfatter ca. 20 avløpsrenseanlegg i hver kartlegging.

Forslag om at Miljødirektoratet fastsetter egen forskrift før hver gjennomføring av hver karlegging

Forskrift om gjennomføring fastsatt av Miljødirektoratet i forkant av hver kartlegging vil angi konkrete krav til analyseparametere, analyseperiode, prøvetaking og andre relevante kriterier for gjennomføringen. Miljødirektoratet ser for seg at omfanget av undersøkelsene (antall parametere og antall prøver) vil være i omtrent samme omfang som de siste slamundersøkelsene, men med noen variasjoner (se vedlegg 2). Det kan være aktuelt å vurdere hvilke analyseparametere som vil inngå i en standard prøvepakke som opprettholdes over tid, kombinert med en variabel del som tilpasses myndighetens behov for ny kunnskap. Målsetningen er at kostnadene for anleggene skal være nokså lik fra gang til gang.

Miljødirektoratet foreslår en ny bestemmelse i § 14-18 som gir hjemmel til å gjennomføre kartlegging av miljøgifter i avløpsvann og -slam. Bestemmelsen setter rammene for gjennomføringen ved at kartleggingen må oppfylle formålet, som er "å avdekke innhold og omfang av miljøgifter fra ulike kilder i avløpsvannet". Miljødirektoratet foreslår at detaljene for hver kartlegging blir fastsatt i forkant i forskrift om gjennomføring for å sikre en hensiktsmessig tilnærming og gjennomføring.

Hvilke avløpsanlegg over 50 000 pe som plikter å delta samt fordeling av kostnader mellom Miljødirektoratet og ansvarlige for avløpsanleggene, vil framgå av gjennomføringsforskriften. Forskrifter om gjennomføring blir gjenstand for høring slik at de berørte anleggseierne kan få anledning til å komme med innspill.

Som redegjort for tidligere skal nasjonal kartlegging av miljøgifter i avløpsvann og -slam erstatte kapittel 11 vedlegg 2, punkt 2.1 e, om krav om prøver av visse miljøgifter iht. tabell 2.1.2. Vi foreslår at bokstav e med tilhørende tabell oppheves

Forskriftene vil fastsettes i god tid i forkant av hver måleperiode slik at anleggseiere har mulighet til å budsjettere for de kommende utgiftene.

Forslag om div. tekniske endringer i forurensningsforskriften kap. 14

Ettersom vi foreslår å oppheve kapittel 11 vedlegg 2 punkt 2.1. bokstav e og dermed må gjøre enkelte justeringer som følge av dette, ser vi også behov for å gjøre enkelte øvrige endringer i kapittel 14.

Oppheve Kapittel 11 vedlegg 2

Vi foreslår å oppheve hele forurensningsforskriften kapittel 11 vedlegg 2. Som det blir redegjort for er dette hovedsakelig fordi flere av reguleringene egner seg best i

bestemmelsene i kapittel 14 i tillegg til at enkelte av bestemmelsene egner seg best i veiledning.

Når det gjelder punkt 2.1, bokstav a-d som angir hvilke tilleggsanalyser som skal gjennomføres for renseanlegg omfattet av kapittel 14, foreslår vi at disse flyttes til ny § 14-12 første ledd som regulerer hvilke analyser som skal gjennomføres for å dokumentere rensegrad for anlegg regulert av kapittel 14. Bokstav a) til d) regulerer analyser som tas iht. kapittel 14, og vi mener disse bestemmelsene dermed naturlig hører hjemme i § 14-12. Med denne endringen samles alle analysekrav for anlegg omfattet av kapittel 14 under samme paragraf.

Opplysningene om analyseparametere i tabell 2.1.1 i vedlegg 2 til kapittel 11 framgår av § 14-12 bokstav d. Opplysningene om deteksjonsgrense videreføres ikke, da vår vurdering er at dette til dels er overflødig informasjon ettersom det stilles krav om at laboratorier som utfører analyser skal være akkrediterte for de aktuelle analysene etter de aktuelle standardene. Ved behov kan slike opplysninger gis i forskrift om gjennomføring av nasjonal kartlegging av miljøgifter eller i veiledning.

Vi foreslår at teksten under tabell 2.1.2 som hører til bokstav d) og e) flyttes til § 14-11 nytt femte ledd for ukeblandprøver, mens opplysning om at analysene skal utføres på ufiltrert prøve flyttes til § 14-12 første ledd bokstav d). Kravene i § 14-11 angir hvordan prøvetakingen skal foregå, mens § 14-12 angir hvordan analysene skal gjennomføres. Vi mener derfor at dette gir en bedre og mer konsekvent systematikk. Videre oppheves krav til deteksjonsgrenser i neste setning, av samme begrunnelse som nevnt ovenfor.

Videre foreslår vi at tabell 2.2 i vedlegg 2 til kapittel 11, om analysemetoder tas ut av forskriften og inn i veiledning da henvisning til analysestandarder o.l. ikke egner seg i forskrift ettersom det forutsetter at man ved endringer av standarder endrer forskriftsteksten. Det er mer effektivt og brukervennlig at denne type opplysninger legges i veiledning slik at Miljødirektoratet selv kan gjøre endringer fortløpende ved endring av standarder.

Vi foreslår også at punkt 2.3 i vedlegg 2 til kapittel 11, som regulerer innholdet i drifts- og vedlikeholdsavtale for minirensesanlegg oppheves. Selve kravet om at minirensesanlegg skal driftes og vedlikeholdes i henhold til skriftlig drifts- og vedlikeholdsavtale endres ikke. Informasjon om hva en drifts- og vedlikeholdsavtale bør inneholde mener vi egner seg bedre i veiledning. Endringene medfører ingen endring i de plikter som følger av kapittel 12 og 13.

Som følge av at vedlegg 2 oppheves må det også gjøres endringer i § 12-10, §12-13, §13-11, §13-14, §14-11, §14-12 og §15-7, som henviser til kapittel 11 vedlegg 2.

Tekniske endringer i § 12-10, §12-13, §13-11, §13-14 og §15-7

Henvisning til analysemetoder nevnt i punkt 2.2 samt henvisning til drifts- og vedlikeholdsavtale nevnt i punkt 2.3 i vedlegg 2 til kapittel 11 fjernes.

Tekniske endringer i § 14-11 og § 14-12

Som nevnt medfører vårt forslag om å oppheve kapittel 11 at vi viderefører noen av kravene i kapittel 11 vedlegg 2, i § 14 -11 og § 14-12. Samtidig foreslår vi visse tekniske endringer i disse bestemmelsene. Dette er kun omskrivninger og presiseringer samt forslag til endret rekkefølge for å oppnå økt presisjon og leservennlighet.

Miljødirektoratet foreslår en presisering om at virksomhetene som utfører analysene skal være akkreditert for prøvetaking etter *NS-EN ISO/IEC 17025*. Dette er en klargjørende presisering, og innebærer ingen realitetsendring for virksomhetene. Videre utgår henvisningen til kapittel 11 vedlegg 2 i § 14-12. Henvisning til vedlegg 2 utgår. Dagens første ledd siste setning utgår som følge av at krav til analyser av organiske miljøgifter erstattes i sin helhet med ny § 14-18.

Forslag om å oppheve § 14-17 andre ledd

Forurensningsforskriften § 14-17 regulerer forskriftens forhold til utslipp som var eksisterende da forskriften trådte i kraft. I § 14-17 andre ledd er det en overgangsbestemmelse om at statsforvalteren kan utsette fristen i første ledd bokstav b fram til 31. desember 2015. Overgangsbestemmelsen i § 14-17 andre ledd er ikke lenger aktuell, og den foreslås derfor opphevet.

Disse endringene vil ikke medføre noen endringer i virksomhetenes plikter. Formålet er å gjøre regelverket mer tilgjengelig ved å innta presiseringer, samt overføre informasjon fra forskrift til veiledning, der dette er bedre egnet.

Konsekvenser ved endrede analysekrav

Miljødirektoratet foreslår å opprettholde plikten til å analysere på tungmetaller i vann jf kap. 11 vedlegg 2, tabell 2.1.1. Disse kostnadene vil dermed være som før.

Vi foreslår å fjerne plikten til å analysere for organiske miljøgifter i avløpsvann jf kap. 11, vedlegg 2, tabell 2.1.2. Opplysninger fra Miljødirektoratets forurensingsdatabase viser at det er 21 avløpsreanseanlegg som i dag har kostnader for analyser av organiske miljøgifter i avløpsvann. Disse anleggene har årlige analyseutgifter på ca. 50 000 kr. I tillegg til analyseutgifter kommer kostnader i forbindelse med tidsbruk for prøvetaking, lagring av blandprøver, utsendelse til eksternt laboratorium og gjennomgang av

analyserapporter. Disse kostnadene er ikke kvantifisert her, men oppgis av anleggene å utgjøre en vesentlig del av de totale kostnadene.

Vi foreslår en forskriftsfestet plikt for de største anleggene til å delta i nasjonale kartlegginger av miljøgifter i avløpsvann og -slam. En forskriftsfestet plikt til å gjennomføre analyser av organiske miljøgifter i avløpsslam, forventes å kunne redusere kostnadsnivået for analysene siden laboratoriene vanligvis tilpasser seg dette med å tilby mer tilpassede analysepakker. Ved at kartleggingene gjennomføres som felles prosjekter vil kostnadene for analyser sannsynligvis reduseres sammenlignet med en situasjon der hvert anlegg selv må hente inn tilbud av enkelte analysepakker.

Kostnadene ved en slik kartlegging kan sammenlignes med kostnadene som de ulike aktørene har hatt gjennom Norsk Vann sine undersøkelser. De anleggene som deltok i slamundersøkelsen fra 2017/18 (totalt 18 st.) bidro med 60 000 kr hver mens Miljødirektoratet bidro med ca. 560 000 kr. Totalt budsjett for prosjektet var på ca. 2 000 000 kr. Analyser og antall prøver er gjengitt i vedlegg 2.

Miljødirektoratets bidrag til slamundersøkelsene i 2017/2018 dekket tilleggsanalyser, samt en engelsk oversettelse av rapporten. Det foreslås at anleggene for fremtidige kampanjer dekker analysekostnadene samt den praktiske gjennomføringen med prøvetaking på anleggene. Kostnaden for sammenstilling og vurdering av resultater i en nasjonal rapport foreslås finansiert av Miljødirektoratet og anslås til ca. 500 000 kr.

Det må derfor påregnes at kostnadene for det enkelte anlegg vil være høyere enn 60 000 kr, men sannsynligvis lavere enn dagens analyseprogram med årlige målinger i avløpsvann, se tabell 1 nedenfor. Antall anlegg som får kostnader ved å analysere for organiske miljøgifter vil bli omtrent det samme som i dag.

Miljødirektoratets totale kostnader anslås å øke noe som følge av arbeidsressurser som må til for å utarbeide underforskrifter, utlysning av oppdrag samt prosjektstyring.

Kostnader ved dagens analyser av organiske miljøgifter

Totalt kostnader for anlegg som analyserer for organiske miljøgifter iht. krav i forurensningsforskriften er i dag ca. 250 000 kr over 5 år. Dette omfatter kun analysekostnader. I tillegg kommer kostnader i forbindelse med prøvetaking. Det er i dag ca. 21 avløpsrensaneanlegg som har fått krav om å analysere for organiske miljøgifter.

Avløpsrensaneanlegg som deltar i frivillige slamundersøkelser har i tillegg utgifter på ca. 60 000 kr hvert femte år. Dette omfattet i siste undersøkelse i 2017, 18 avløpsrensaneanlegg. Det er stort sett de samme anleggene som har krav i forskrift til å analysere for

organiske miljøgifter som har deltatt i Norsk Vanns slamundersøkelse. Enkelte anlegg kan imidlertid få helt nye forpliktelser som følge av forskriftsendringen.

Tabellen nedenfor oppsummerer anslagene over kostnader for avløpsrensaneanlegg som både har vært omfattet av forskriftens krav og deltatt i slamundersøkelser, samt kostnader for Miljødirektoratet. For å forenkle tar vi utgangspunkt i at det er de samme anleggene som har analysekrav som deltar i slamundersøkelsene.

Tabell 1 Dagens kostnader for analyser av organiske miljøgifter fordelt på anleggseiere og Miljødirektoratet

Type kostnad	Analyser ihht forurensningsforskriften (antall 21)	Frivillig deltagelse i slamundersøkelser (antall 18)	Kostnader for analysekrav + slamundersøkelser
Kostnader per avløpsrensaneanlegg	250 000 per 5. år	60 000 kr per 5. år	310 000 kr per 5. år
Kostnader for Miljødirektoratet		500 000 kr per 5. år	500 000 kr per 5. år
Kostnader totalt over 5 år	5 250 000 kr	1 580 000 kr	6 830 000 kr

Kostnader ved nytt forskriftsforslag:

Med det nye forskriftsforslaget vil anlegg som får en plikt å delta i kartleggingen av miljøgifter i avløpsvann, bekoste prosjektets analysekostnader med en fast sum som fastsettes i forkant av måleperioden i egen forskrift om gjennomføring.

I slamundersøkelsen fra 2017 der 18 rensaneanlegg deltok hadde prosjektet et totalt budsjett for analysekostnader på ca. 2 000 000 kr. Fordelingen var at anleggene sto for ca. 1 500 000 kr og Miljødirektoratet for 500 000 kr.

Dersom man tar utgangspunkt i det samme opplegget, men at anleggene bekoster alle analysekostnadene, blir kostnaden fordelt på hvert anlegg ca. 110 000 kr. Frekvensen for kartleggingen iht. nytt forskriftsforslag vil være hvert femte år.

Samtidig vil kartleggingen erstatte dagens krav om å analysere for organiske miljøgifter slik at anleggseierne vil få en besparelse på 250 000 kr over 5 år (jf. tabell 1, kolonne 1).

Tabellen nedenfor oppsummerer anslagene over kostnader for avløpsrensaneanleggene og Miljødirektoratet knyttet til forskriftsforslaget.

Tabell 2 Kostnader ved nytt forskriftsforslag fordelt på anleggseiere og Miljødirektoratet

Type kostnad	Analyser iht til forurensingsforskriften (Antall anlegg 20)	Kostnader for organisering og rapportering	Totale kostnader for prosjektet hvert 5. år
Kostnader per avløpsrensaneanlegg	110 000 kr		
Kostnader Miljødirektoratet		500 000 kr	
Totale kostnader hvert 5. år	2 200 000 kr	500 000 kr	2 700 000 kr

Konklusjon

Vårt grove anslag viser at nytt forskriftsforslag til analyser av organiske miljøgifter kan forventes å redusere analysekostnadene fra ca. 6 830 000 kr til ca. 2 700 000 kr for en 5 års periode. Dette tilsvarer en total kostnadsreduksjon på ca. 830 000 kr per år. Det er i hovedsak anleggseierne som vil få reduserte kostnader med nytt forslag mens Miljødirektoratets kostnader vil øke som følge av arbeidsressurser som må til for å utarbeide underforskrifter, utlysning av oppdrag samt prosjektstyring. Disse kostnadene har det ikke vært mulig å kvantifisere.